

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12019/2555

นายสมบุรณ์ เลิศพิริยประเสริฐ โจทก์ นายเสริม ภาคเพียร กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 137, ป.อ. มาตรา 267, ป.อ. มาตรา 268, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 158

ย่อ / หลักกฎหมาย

การกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 267 ผู้กระทำความผิดต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงตามที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันทุจริตแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่า สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทซึ่งอยู่กับโจทก์ได้สูญหายไป ทำให้พนักงานสอบสวนรับแจ้งความและออกหลักฐานการแจ้งความให้แก่จำเลยทั้งสอง แล้วจำเลยทั้งสองนำไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานขนส่งเพื่อให้ออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทเล่มใหม่ให้แก่จำเลยทั้งสองนั้น เห็นได้ว่าโจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยทั้งสองแจ้งให้เจ้าพนักงานของสำนักงานขนส่งจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการใดซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานอย่างไร ข้อเท็จจริงที่โจทก์บรรยายฟ้องคงมีเพียงว่า จำเลยทั้งสองนำหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทสูญหายไป เอามาแสดงเพื่อขอให้เจ้าพนักงานของสำนักงานขนส่งออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ให้แทนเล่มที่หายไป เช่นนี้ สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ที่นายทะเบียนออกให้นั้นก็ย่อมต้องมีข้อความตามความเป็นจริงเหมือนกับเล่มเดิมที่มีการอ้างว่าหาย ไม่มีข้อความเท็จใด ๆ อยู่ในสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่เลย การกระทำของจำเลยทั้งสองตามที่โจทก์บรรยายฟ้องมาจึงไม่อาจเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 267 และมาตรา 268 แต่เนื้อหาของข้อเท็จจริงที่โจทก์บรรยายฟ้องพอที่จะรับฟังได้ว่าโจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองแจ้งข้อความเท็จต่อพนักงานสอบสวนตาม ป.อ. มาตรา 137 ซึ่งหากข้อเท็จจริงปรากฏตามที่โจทก์บรรยายฟ้องต่อไปว่า เมื่อแจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวนแล้ว จำเลยทั้งสองนำหลักฐานการแจ้งความไปขอออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ แล้วจำเลยที่ 1 ใช้สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการโอนขายรถยนต์พิพาทให้แก่บุคคลภายนอก เช่นนี้ โจทก์ย่อมเป็นผู้เสียหายเป็นพิเศษในการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 137 โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 2/2555)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้อง ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 264, 265, 266, 267, 268, 341 ศาลชั้นต้นได้สำนวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ของโจทก์ ในข้อหาความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นในข้อหาปลอมเอกสาร ใช้เอกสารปลอม และแจ้งให้ เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 ถึง 268 ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี จำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองประการแรกว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในรถยนต์พิพาทที่ห้อยไต่ป้าย หมายเลขทะเบียน 8 ธ - 1205

กรุงเทพมหานคร หรือไม่ เห็นว่า การโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์สามารถโอนให้แก่กันได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งการจดทะเบียนโอนรถยนต์มิใช่เป็นแบบของนิติกรรมในการโอนกรรมสิทธิ์ หากแต่เป็นเพียงหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำขึ้นตามกฎหมายเพื่อประโยชน์แก่การควบคุมยานพาหนะและการเก็บภาษีรถยนต์ เมื่อจำเลยทั้งสองมิได้โต้เถียงข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น เชื่อว่าโจทก์จดทะเบียนโอนรถยนต์ให้แก่จำเลยที่ 2 โดยทั้งสองฝ่ายมิได้มีเจตนาโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่กันตามความเป็นจริง จึงฟังได้ว่าโจทก์ยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์พิพาท สำหรับความผิดฐานปลอมเอกสารนั้น แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความว่ามีผู้เติมข้อความรายการเสียหายรถยนต์พิพาทประจำปี 2539 และประจำปี 2540 ในสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ฉบับที่โจทก์ยึดถืออยู่ก็ตาม แต่เนื่องจากสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เป็นเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเพื่อควบคุมยานพาหนะที่ใช้กันทั่วไป มิใช่หลักฐานที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์รถยนต์ประกอบกับข้อเท็จจริงได้ความจากนายถาวร นักวิชาการขนส่ง 5 ประจำสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ 1 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ว่า ตามหลักฐานรายการจดทะเบียนรถยนต์ของกรมการขนส่งทางบก ปรากฏว่ารถยนต์พิพาทได้มีการเสียหายประจำปี 2539 และประจำปี 2540 ครบถ้วนแล้ว ดังนั้น แม้ข้อความที่มีการบันทึกลงในสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ฉบับที่โจทก์ยึดถืออยู่จะไม่ถูกต้องตรงกับเอกสารแท้จริง ข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับรายการเสียหายรถยนต์ในสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ตามฟ้อง ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ไม่กระทบถึงสิทธิของโจทก์ในรถยนต์พิพาทและไม่ทำให้โจทก์เสียหาย โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานปลอมเอกสาร สำหรับความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จนั้น เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้อง ข้อ 4 ว่า เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2538 จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันทุจริตแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลมักกะสันว่า สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทซึ่งอยู่กับโจทก์ได้สูญหายไป ทำให้พนักงานสอบสวนรับแจ้งความจากจำเลยทั้งสองและออกหลักฐานการแจ้งความให้แก่จำเลยทั้งสองตามประจำวัน ข้อ 24 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2538 แล้วจำเลยทั้งสองนำไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ 1 เพื่อให้ออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทเล่มใหม่ให้แก่จำเลยทั้งสอง และการหลอกลวงของจำเลยทั้งสองดังกล่าว ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่หลงเชื่อออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทแทนเล่มที่อ้างสูญหายแก่จำเลยทั้งสอง ทั้ง ๆ ที่จำเลยทั้งสองทราบเป็นอย่างดีว่าสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทมิได้สูญหายแต่อย่างใด แต่อยู่ในความครอบครองของโจทก์ กับโจทก์มีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267, 268 เห็นว่า การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 ผู้กระทำความผิดต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงตามที่โจทก์บรรยายฟ้องดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่าโจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยทั้งสองแจ้งให้เจ้าพนักงานของสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ 1 ดังกล่าว จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการใดซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานอย่างไร ข้อเท็จจริงที่โจทก์บรรยายฟ้องคงมีแต่เพียงว่า จำเลยทั้งสองนำหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทหายไปเอามาแสดงเพื่อขอให้เจ้าพนักงานของสำนักงานขนส่งดังกล่าวออกสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ให้แทนเล่มที่หายไป เช่นนี้ สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ที่นายทะเบียนออกให้นั้นก็ย่อมต้องมีข้อความตามความเป็นจริงเหมือนกับเล่มเดิมที่มีการอ้างว่าหาย ไม่มีข้อความเท็จใดๆ อยู่ในสมุดคู่มือจดทะเบียนเล่มใหม่เลย การกระทำ

ของจำเลยทั้งสองตามที่โจทก์บรรยายฟ้องมาจึงไม่อาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 และมาตรา 268 ได้เลย เนื้อหาของข้อเท็จจริงที่โจทก์บรรยายฟ้องจึงพอที่จะรับฟังได้ แต่เพียงว่า โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 ซึ่งหากข้อเท็จจริงปรากฏตามที่โจทก์บรรยายฟ้องต่อไปว่า เมื่อแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานสอบสวนแล้วจำเลยทั้งสองนำหลักฐานการแจ้งความไปขออนุญาตคุมมือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่แล้วต่อมาจำเลยที่ 2 ใช้สมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการโอนขายรถยนต์พิพาทให้แก่บุคคลภายนอก เช่นนี้ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า โจทก์ย่อมเป็นผู้เสียหายเป็นพิเศษในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้ ฎีกาจำเลยทั้งสองที่ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดฐานแจ้งความเท็จฟังไม่ขึ้น แต่ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดีนั้น เห็นว่า คดีนี้โจทก์และจำเลยทั้งสองสืบพยานไปเสร็จแล้ว เพื่อมิให้คดีล่าช้าไปกว่านี้อีก ศาลฎีกาจึงเห็นควรวินิจฉัยและพิพากษาคดีนี้โดยมิต้องย้อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปก็คือ จำเลยทั้งสองกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 หรือไม่ โจทก์นำสืบว่า สมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวไม่ได้สูญหาย แต่อยู่ที่โจทก์พร้อมใบมอบอำนาจและหลักฐานการโอนคินรถยนต์พิพาทกลับมาให้โจทก์ และจำเลยที่ 2 ก็รู้ดีอยู่ว่าไม่ได้สูญหาย จำเลยที่ 2 ไปแจ้งความว่าสูญหายก็เพื่อเอารถยนต์พิพาทดังกล่าวไปขาย ส่วนจำเลยที่ 2 นำสืบว่า เมื่อโจทก์โอนรถยนต์พิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 แล้วโจทก์เป็นผู้เก็บสมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวไว้ และจำเลยที่ 2 ได้ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจและในแบบคำขอโอนรถยนต์พิพาทดังกล่าวไว้ให้แก่โจทก์จริง เพียงแต่การขายรถยนต์พิพาทดังกล่าวนั้นเป็นการตกลงใจร่วมกันระหว่างจำเลยที่ 2 กับโจทก์ โดยเมื่อตกลงใจกันดังกล่าวแล้วปรากฏว่าหาสมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวไม่พบ โจทก์จึงแนะนำให้จำเลยที่ 2 ไปแจ้งหายที่สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน แล้วจึงได้ให้จำเลยที่ 2 นำหลักฐานการแจ้งหายไปแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อขออนุญาตคุมมือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่ให้ หลังจากนั้นจึงได้ขายรถยนต์พิพาทให้แก่บุคคลภายนอกแล้วจึงนำเงินที่ได้จากการขายรถยนต์พิพาทดังกล่าวมาชำระหนี้สินทั้งของโจทก์และของจำเลยที่ 2 ดังนี้ เห็นว่า หากข้อเท็จจริงเป็นตามที่จำเลยที่ 2 นำสืบต่อสู้ ก็ไม่มีเหตุผลแต่อย่างใดที่โจทก์จะนำหลักฐานการโอนเช่นใบโอนลอยซึ่งจำเลยที่ 2 ทำไว้ให้ไปขออนุญาตทะเบียนโอนรถยนต์พิพาทดังกล่าวกลับมาเป็นของโจทก์อีก การที่โจทก์นำใบโอนลอยดังกล่าวไปดำเนินการที่กรมการขนส่งมีน้ำหนักทำให้คำเบิกความของโจทก์ที่ยืนยันว่าโจทก์ไม่ได้ร่วมรู้เห็นด้วยกับการที่จำเลยที่ 2 ไปแจ้งความว่าสมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวหายมีน้ำหนักรับฟังได้ และทั้งความเป็นจริงก็ปรากฏว่าโจทก์มีสมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทดังกล่าวอยู่ในครอบครอง ไม่ได้สูญหายไปตามที่จำเลยทั้งสองนำสืบต่อสู้ ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังต่อไปว่า จำเลยที่ 2 ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าสมุดคุมมือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทดังกล่าวหายทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าไม่ได้หายแต่อยู่ในความครอบครองของโจทก์ เมื่อได้หลักฐานการแจ้งความดังกล่าวแล้วจำเลยที่ 2 นำหลักฐานดังกล่าวไปขออนุญาตคุมมือจดทะเบียนรถยนต์เล่มใหม่แล้วนำไปใช้ในการโอนขายให้แก่บุคคลภายนอก การแจ้งความของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวนั้นจึงเป็นการแจ้งความเท็จเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 แม้โจทก์จะไม่ได้มีคำขอให้ลงโทษจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 แต่คำขอของโจทก์ท้ายฟ้องที่ขอให้ลงโทษจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267, 268 ก็แสดงว่า

โจทก์อ้างฐานความผิดและบทมาตราผิด ศาลย่อมมีอำนาจลงโทษตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคห้า ส่วนจำเลยที่ 1 นั้น โจทก์ไม่มี พยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมั่นคงพอที่จะรับฟังได้ว่า ก่อนหรือขณะจำเลยที่ 2 กระทำความผิด ฐานแจ้งความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 จำเลยที่ 1 ร่วมกระทำความผิดด้วย พฤติการณ์แห่งคดีอาจเป็นไปได้ว่าจำเลยที่ 1 เข้าใจว่ารถยนต์พิพาทดังกล่าวนี้เป็นของจำเลยที่ 2 จริง และจำเลยที่ 2 ทำสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์พิพาทดังกล่าวหายไปจริงก็เป็นได้ พยานหลักฐานโจทก์ยังไม่มั่นคงพอที่จะรับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 2 ด้วย พิพากษาว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 จำคุก 3 เดือน ปรับ 1,000 บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้ มีกำหนด 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากจำเลยที่ 2 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ข้อหาอื่นในท้าย สำหรับจำเลยที่ 1 ให้ยกฟ้อง

องค์คณะ

พิศาล อัยยะวรากุล · ประยูร ณ ระนอง · อติศักดิ์ ปัตรวลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/12019/2555>